EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2020/1884,

14. mai 2020,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2018. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa, VIII jagu – Euroopa Ombudsman

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2018. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, VIII jagu – Euroopa Ombudsman,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0028/2020),

A. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames soovib eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon rõhutada, et liidu institutsioonide demokraatlikku legitiimsust tuleb tugevdada ning selleks tuleb suurendada läbipaistvust ja parandada aruandekohustuse täitmist ning rakendada tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtet ja personalijuhtimise head tava;

1. märgib rahulolevalt, et kontrollikoda ei leidnud oma aruandes Euroopa Ombudsmani (edaspidi „ombudsman“) 2018. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta olulisi puudusi auditeeritud valdkondades, mis hõlmasid inimressursse ja hankeid;

2. võtab teadmiseks kontrollikoja järelduse, et maksed, mille ombudsman 31. detsembril 2018 lõppenud aastal halduskulude katmiseks tegi, ei sisaldanud tervikuna olulisi vigu ning auditeeritud järelevalve- ja kontrollisüsteemid olid mõjusad;

3. peab üldiselt kahetsusväärseks, et kontrollikoja aastaaruande 10. peatükk „Haldus“ ja selles esitatud järeldused on üsna piiratud, hoolimata asjaolust, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 5 „Haldus“ peetakse väikese riskiga rubriigiks;

4. märgib, et kontrollikoja valim koosnes 45 mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 5 („Haldus“) kuuluvast tehingust, mille hulgas oli kõigi liidu institutsioonide ja asutuste omi; märgib, et valim koostati nii, et see oleks statistiliselt esinduslik kogu rubriigi 5 kulutuste suhtes, mis moodustavad liidu eelarvest 6,3 %; märgib, et kontrollikoja tööst nähtub, et halduskulude puhul on risk väike; on aga seisukohal, et „teiste institutsioonidega“ seoses valitud tehingute arv ei ole piisav, ja nõuab, et kontrollikoda suurendaks auditeeritavate tehingute arvu vähemalt 10 % võrra;

5. väljendab rahulolu selle üle, et ombudsman järgib head tava määrata iga-aastase tegevusaruande esitamise tähtajaks aruandeaastale järgneva aasta 31. märts; märgib seetõttu tunnustavalt asjaolu, et ombudsman võttis oma iga-aastase tegevusaruande vastu 28. märtsiks, mis annab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile rohkem aega aruandesse süvenemiseks ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse paremaks korraldamiseks;

6. rõhutab, et ombudsmani eelarve sisaldab üksnes halduskulusid ja 2018. aasta eelarve maht oli 10 837 545 eurot (2017. aastal 10 905 441 eurot), mis tähendab 67 896 euro (0,62 %) suurust vähenemist; peab kiiduväärseks ombudsmani üldist usaldusväärset ja arukat finantsjuhtimist 2018. aasta eelarveperioodil; märgib, et kõigist assigneeringutest seoti kulukohustustega 95,33 % (võrreldes 93,91 %-ga 2017. aastal) ja maksti välja 91,33 % (võrreldes 86,20 %-ga 2017. aastal);

7. võtab teadmiseks 2018. aastast 2019. aastasse üle kantud assigneeringutega seotud parandused, mis moodustavad 433 865,17 eurot (4 % 2018. aasta eelarvest) võrreldes 2017. aastast 2018. aastasse üle kantud 841 340,68 euroga (7,71 % 2017. aasta eelarvest);

8. märgib aga, et kasutamata assigneeringuid oli mitmel eelarvereal, nagu „sisekoosolekud“ (eelarverida B3-030), kus 45 000 eurost jäi kasutamata 13 514,61 eurot, „väljaanded“ (eelarverida B3-210), kus 161 100 eurost jäi kasutamata 47 530,48 eurot, jne; tuletab meelde vajadust võtta meetmeid, et viia eelarve ülehindamine miinimumini;

9. võtab teadmiseks, et ombudsmanil on piiratud ressursid üha suureneva töökoormusega toimetulekuks; toetab ombudsmani taotlust viia ametikohtade loetelu kooskõlla tegelike vajaduste ja töökoormusega, määrates kindlaks alalised ülesanded, mida peaksid täitma alalised töötajad; võtab teadmiseks ametikohtade loetelu, mis sisaldas 2018. aastal 82 ametikohta (võrreldes 2013. aasta 77 ametikohaga); palub ombudsmanil aru anda võimalikust tõhususe kasvust üksnes ülesannete ümberkorraldamise ja ümberjaotamise tulemusel;

10. soovitab ombudsmani bürool teha kulude piiramiseks koostööd teiste liidu institutsioonidega; märgib, et tõlgete tegemiseks ei ole ombudsmanil oma tõlkijaid ning seetõttu tuleb kasutada Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskuse tõlkijaid; märgib siiski, et 2018. aastal kirjaliku tõlke kulud suurenesid, kuna ombudsman kulutas kirjalikule tõlkele 343 771 eurot (võrreldes 262 631 euroga 2017. aastal);

11. tunnustab eeskujulikku soolist tasakaalu juhtivatel ametikohtadel, kus on neli naist ja neli meest; märgib aga, et 65 % kõigist töötajatest on naised ja ainult 35 % mehed; soovitab ombudsmani büroo töötajaskonda sooliselt paremini tasakaalustada;

12. märgib seoses juhtivate ametikohtade geograafilise tasakaaluga, et ombudsmani juhtivtöötajate seas oli 2018. aastal esindatud kuus riiki (Saksamaa, Kreeka, Iirimaa, Itaalia, Poola ja Rootsi), võrreldes kaheksa riigiga 2013. aastal (Austria, Saksamaa, Taani, Kreeka, Iirimaa, Poola, Portugal ja Ühendkuningriik); võtab arvesse, et juhtide koguarv vähenes aastatel 2013–2018 üheteistkümnelt kaheksale; kutsub ombudsmani üles jätkama pingutusi geograafilise tasakaalu saavutamiseks, võttes sealjuures siiski arvesse ombudsmani büroo väiksust ja spetsiifilist põhitegevust;

13. tunnustab ombudsmani büroo pingutusi uue soolise võrdõiguslikkuse poliitika rakendamisel, kuid peab kahetsusväärseks, et keskmine koolituspäevade arv on meestel ja naistel erinev: meestel 6,80 ja naistel 5,90;

14. võtab teadmiseks, et 2017. aasta personalipoliitika raamistiku rakendamine jätkub ajutiste töötajate töölevõtmise uute reeglite vastuvõtmisega, otsusega osalise tööaja ja arvestuspunktide tundide kohta ning mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise poliitika rakendamisega; märgib ära edasised algatused värbamismenetluste ja -meetmete parandamiseks, näiteks töötajate õppekülastused ja vahetusprogrammid;

15. soovitab ombudsmanil töötada välja pikaajalise personalipoliitika raamistiku, mis aitaks edendada töötajate töö- ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja karjääri arendamist, soolist tasakaalu, mittediskrimineerimist, kaugtööd, geograafilist tasakaalu töötajate hulgas, töötajate töölevõtmist ning puuetega inimeste lõimimist töötajaskonnas;

16. märgib huviga, et ombudsman kutsus seoses oma sisetegevusega Euroopa Puuetega Inimeste Foorumit üles levitama oma kanalite kaudu ombudsmani praktikakutset, et innustada puuetega inimesi praktikale kandideerima; võtab teadmiseks taotlusvormi läbivaatamise, et lisada sellesse küsimus mõistlike abinõude kohta, mis on vajalikud valikumenetluse käigus;

17. väljendab ombudsmani sisekontrollistandarditega seoses rahulolu selle üle, et on rakendatud meetmeid ahistamise ennetamise otsuse rakendamiseks, kaasa arvatud eetikaametnike (üks Brüsselis ja üks Strasbourgis) ja lepituskomitee liikmete nimetamine; võtab teadmiseks asjaolu, et kõik töötajad osalesid septembris kohustuslikul eetilise käitumise (sh ahistamise ennetamine) koolitusel ja 2018. aasta novembris toimus erikursus osakonnajuhatajatele;

18. märgib tunnustavalt, et rakendatakse 2017. aastal vastu võetud ombudsmani büroo töötajate eetika ja hea käitumise juhendit, milles uutelt töötajatelt nõutakse huvide deklaratsiooni vormi täitmist ning mille kohaselt tuleb ametist lahkuvatele töötajatele anda teavet nende kohustuste kohta;

19. peab kahetsusväärseks, et ombudsmani järelaruandes 2017. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva resolutsiooni kohta võetakse parlamendi märkused enamiku nimetatud punktide kohta üksnes teadmiseks, ilma üksikasju esitamata; rõhutab, et järelaruanne on Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni jaoks väga oluline, ning palub ombudsmanil lisada oma järgmisse järelaruandesse vajalikud vastused ja selgitused tõstatatud punktide kohta;

20. märgib, et ombudsmani peamist üldist tulemusnäitajat – nõudlikku 90 % eesmärki – ei suudetud 2018. aastal saavutada; märgib, et saavutati 81 % (võrreldes 2017. aasta 85 %-ga), samas kui üldsuse huvides tehtud uurimiste nõuetele vastavuse määr oli 85 % (võrreldes 2017. aasta 79 %-ga); tunnistab, et viimasena nimetatud määr on märkimisväärne, arvestades, et nõuete täitmise mõju toob tõenäoliselt kasu suuremale hulgale inimestele;

21. toetab ombudsmani kavatsust teha parlamendiga veelgi tihedamat koostööd, tagamaks, et parlamenti teavitatakse rikkumistest, eelkõige uurimistega tuvastatud haldusomavoli juhtumite puhul või seoses institutsioonide negatiivsete vastustega ombudsmani soovitustele; on veendunud, et selline teave, mis esitatakse kokkuvõtlikus ja korrastatud vormis, oleks Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni jaoks äärmiselt väärtuslik; võtab aga teadmiseks ombudsmani kinnituse, et üldiselt eelistavad institutsioonid ombudsmaniga konstruktiivselt suhelda;

22. rõhutab asjaolu, et peamise tulemusnäitaja nr 7 (tõhusus: kaebuste ja uurimiste käsitlemise koondnäitaja) kõigi kolme komponendi tulemused vastavad seatud eesmärgile või ületavad selle; märgib, et kuue kuu ja kaheksateistkümne kuu jooksul lõpetatud uurimiste osakaal on vastavalt 57 % ja 88 % (eesmärk oli vastavalt 50 % ja 80 %) ning et kolmas komponent, „ühe kuu jooksul tehtud lubatavusotsuste osakaal“, on märkimisväärselt suurenenud (69 %-lt 2016. aastal 86 %-ni 2017. aastal) ja saavutas 2018. aastal 90 % eesmärgi;

23. märgib, et kõigi kaebuste kategooriate käsitlemise keskmine aeg pikenes 2018. aastal 79 päevani (võrreldes 2017. aasta 64 päevaga), samas kui uurimiste käsitlemise keskmine aeg lühenes 2018. aastal 255 päevani (võrreldes 266 päevaga 2017. aastal ja 369 päevaga 2013. aastal); märgib aga, et kaebustel põhinevate lõpetatud uurimiste arv suurenes 53 % (mis seletab kõigi kaebuste liikide käsitlemise keskmise aja pikenemist);

24. märgib, et volituste raames esitatud kaebuste arv (880 kaebust võrreldes 2017. aasta 751 kaebusega) suurenes 2018. aastal märkimisväärselt (17 %), pärast 2017. aastal toimunud 5,5 % suurenemist; märgib, et kaebuste alusel algatati 482 uurimist, võrreldes 2017. aasta 433 uurimisega (suurenemine 11 %) ja lõpule viidi 534 kaebuste alusel algatatud uurimist, võrreldes 2017. aastal lõpetatud 348 uurimisega (suurenemine 53 %); märgib, et alustatud ja lõpetatud uurimiste arvu suurenemine kajastab osaliselt asjaolu, et ümberliigitamise tõttu on mitmed juhtumid, mida oleks varem liigitatud „juhtumiteks, mille puhul ei ole alust uurimiseks“, nüüd lõpetatud kui „uurimised, mille puhul haldusomavoli ei tuvastatud“;

25. võtab teadmiseks ombudsmani poolt 2018. aastal lõpetatud uurimiste tulemused, nimelt a) „haldusomavoli ei tuvastatud“ 254 juhtumil (46,6 %), b) „asjaomase institutsiooni poolt lahendatud – ettepanekud vastu võetud – lahendused saavutatud“ 221 juhtumil (40,6 %), c) „edasist uurimist ei peeta põhjendatuks“ 56 juhtumil (10,3 %), d) „haldusomavoli tuvastati“ 29 juhtumil (5,3 %) ja e) „muud tulemused“ 10 juhtumil (1,8 %); tunnistab, et ombudsmani põhiülesanne on tagada, et liidu haldus teeniks avalikke huve, ja aidata kõiki, kellel on liidu institutsioonidega probleeme;

26. märgib, et alates 2013. aastast on üksikasju ombudsmani lähetuste, sealhulgas nende kulude, eesmärgi ja kestuse kohta avaldatud ombudsmani veebisaidil; märgib, et lähetuste kulud olid 2018. aastal 27 206,79 eurot (2017. aastal 30 592 eurot); kordab, et läbipaistvuse huvides tuleks iga-aastasesse tegevusaruandesse lisada loetelu aasta lähetuste kohta;

27. kiidab algatust „Hea halduse auhind“, mis aitab head tööd ametlikult tunnustada, aitab jagada parimaid tavasid institutsioonide vahel ja on eeskujuks tulevastele projektidele; hindab Euroopa ombudsmanide võrgustiku, teiste liikmesriikide organite ja rahvusvaheliste võrgustike ja organisatsioonide koostööd, mille eesmärk on välja selgitada kõrgeimad standardid ja neid edendada;

28. väljendab rahulolu meetmete üle, mida ombudsman on võtnud küberturvalisuse ja andmekaitse parandamiseks – näiteks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia turvalisuse alaste koolitustega, isikuandmetega seotud rikkumiste käsitlemise menetluste väljatöötamisega ning andmekaitseametniku ja Euroopa Andmekaitseinspektoriga õigeaegse konsulteerimisega –, et tagada projektide kavandamisel eraelu puutumatus; palub ombudsmanil anda jätkuvalt aru töös olevate tegevuspunktide täitmise kohta, sealhulgas andmekaitse mõju hindamise vormi ja töötlemistoimingute andmete keskregistri loomise kohta;

29. möönab, et tasuta ja avatud lähtekoodiga tarkvara võib ombudsmanile lisaväärtust tuua; rõhutab eelkõige selle rolli läbipaistvuse suurendamisel ja müüjaga seotuse efekti (*vendor lock-in effect*) vältimisel; tunnistab samuti sellise tarkvara potentsiaali turvalisuse parandamisel, kuna see võimaldab tuvastada ja kõrvaldada nõrku kohti; soovitab tungivalt, et institutsiooni jaoks välja töötatud tarkvara tehtaks tasuta ja avatud lähtekoodiga tarkvara litsentsi alusel avalikult kättesaadavaks;

30. toonitab, kui tähtis on, et liidu kodanikud teaksid, et haldusomavoli korral on neil võimalus pöörduda abi saamiseks ombudsmani poole; võtab teadmiseks ombudsmani büroo jätkuvad jõupingutused oma nähtavuse suurendamiseks selliste vahenditega nagu 2018. aastal avatud uus veebisait, mis hõlmab parandatud liidest võimalike kaebuste esitamiseks ja kasutajasõbralikku otsingufunktsiooni; võtab teadmiseks uue video, milles tõstetakse esile selliseid teemasid nagu juurdepääs teabele, probleemid liidupoolse rahastamisega ja lobitöö läbipaistvus; märgib, et ombudsmani jälgijate arv suurenes Twitteri kontol 17 %, LinkedIni kontol 13 % ja Instagrami kontol 61 %; soovitab lisaks kasutada tasuta avatud lähtekoodiga isehallatavaid (*self-hosted*) sotsiaalvõrgustiku platvorme, pöörates erilist tähelepanu kasutajate andmekaitsele;

31. soovitab ombudsmanil edendada sidusat poliitikat oma teenuste digiteerimiseks;

32. hindab positiivselt sotsiaalmeedia suuniste väljatöötamist koostöös teiste liidu institutsioonidega ja parimate tavade vahetamist, et lahendada probleeme, millega liidu institutsioonid puutuvad kokku seoses sotsiaalmeedia suureneva kasutamisega;

33. kutsub ombudsmani bürood üles jätkama pingutusi oma ökoloogilise jalajälje vähendamiseks, näiteks edendama digiteerimist, et vähendada paberi kasutamist, piirama töötajate lähetusi videokonverentsiseadmete kasutamise edendamise kaudu ning propageerima ühistranspordi kasutamist; palub 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmisel rohkem teavet selliste meetmete rakendamise kohta;

34. rõhutab parlamendi korduvat nõudmist vaadata läbi ombudsmani põhikiri, et võtta arvesse uusi olusid ja probleeme; märgib, et viimane läbivaatamine oli 2008. aastal ja veebruaris 2019 hääletati viimaks resolutsiooni üle, mis käsitleb Euroopa Parlamendi määruse eelnõu, millega kehtestatakse ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriv kord ja üldtingimused (Euroopa Ombudsmani põhikiri); märgib, et ombudsmani ülesanne on võtta vastu selle määruse rakendussätted; palub ombudsmani bürool neist küsimustest järgmises iga-aastases tegevusaruandes aru anda;

35. väljendab rahulolu selle üle, et ombudsman viis läbi uurimise nn pöördukse juhtumite käsitlemise kohta ning uuris, kuidas 15 liidu institutsiooni ja asutust (sealhulgas parlament, nõukogu ja kontrollikoda) avaldavad teavet, kui nende kõrgemad ametnikud taotlevad luba asuda tööle institutsioonist väljaspool, ning uuris ka, kui sageli sellist teavet avaldatakse ning milline on teabe ulatus ja sisu; märgib, et ombudsman leidis, et rangete reeglite rakendamise tähtsusest selles valdkonnas ollakse väga teadlikud, kuid on siiski esitatud ka mõned parandusettepanekud; väljendab rahulolu ombudsmani kavatsuse üle viia 2020. aastal läbi järeluurimine;

36. õnnitleb ombudsmani uue sisemise kiirmenetluse kasutuselevõtmise puhul, mis aitab tegeleda kaebustega, mis puudutavad dokumentide kättesaadavust; võtab teadmiseks, et uut süsteemi kasutades tehakse kaebuste kohta otsuseid kolm korda kiiremini kui tavamenetluse puhul; palub ombudsmanil jagada teiste liidu institutsioonide ja organitega selle uue menetluse tõhususe hindamise tulemusi;

37. hindab ombudsmani koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga seoses mõlemale asutusele lahendamiseks esitatud juhtumitega; märgib, et uurimiste dubleerimise vältimiseks on kasutusele võetud otsekontaktikanal, mis andis esimesi tulemusi 2018. aastal;

38. rõhutab suurt tööd, mida on viimastel aastatel tehtud sellistes valdkondades nagu tulemuspõhine eelarvestamine, eetikaraamistik koos kõigi sellega seotud reeglite ja menetlustega, tõhustatud teabevahetus ja läbipaistvuse parandamiseks võetud meetmete arvu suurendamine; väljendab rahulolu selle üle, et institutsioonid on üksteisega sõlminud suurel hulgal teenus- ja koostöölepinguid; rõhutab, et liidu institutsioonid ja organid peavad koostööd tegema ja kogemusi jagama; soovitab analüüsida, kuidas saaks eri valdkondades luua ametlikke võrgustikke, mille kaudu jagada parimaid tavasid ja töötada välja ühiseid lahendusi.